

Párbeszéd a váradi zsidóságról

A vasárnap délután második alkalommal megszervezett Váradi Tea meghívottja ezúttal a Nagyvárad Zsidó Hitközség elnöke, Koppelman Félix volt, akit Seidler András alelnök kísért el.

MÉSZÁROS TÍMEA

A Posticum vezetőségének kezdeményezésére indult Váradi Tea elnevezésű rendezvénysorozat célja olyan ismert személyiségek bemutatása, melyek reprezentatívak Nagyvárad szempontjából. A beszélgetésre alapuló teadélután vasárnapi meghívottja Koppelman Félix, a Nagyvárad Zsidó Hitközség elnöke, valamint Tempfli József nyugalmazott megyés püspök volt, azonban az atya nem tudott végül részt venni.

Koppelman Félix mellett Seidler András, a Hitközség alelnöke foglalt helyet, akiktől Deák Zsuzsa kérdezett. A megjelenteket Csernák Béla, a Posticum elnöke köszöntötte, aki Nagyvárad köztisztületben álló zsidó személyiségei

ről emlékezett meg. „Fontos, hogy ne váljunk az izmusok bábjaivá, hanem mindig lássuk a mellettünk ülőben az embert” – fogalmazott a lelkipásztor. Madách Imre, Az ember tragédiájában írja le az időt amikor már nem lesnek az emberek személyiségek, hanem csak számok. Félelmetes arra visszagondolni, hogy a Holokauszt után mennyi túlélő számára maradt örök bélyeg a koncentrációs táborok számora. „Merjünk erről beszélni” – mondta az elnök.

Múlt és jelen

Koppelman Félix felvázolta a Zsidó Hitközség múltját és jelenét. Kiemelte a váradi zsidóság mindennapi életében nagy szerepet játszó, két éve működő kulturális központ szerepét. A zsidó törvény

előírja, hogy ahova egy izraelitát sodor az élet, mindig az első dolog, amit létre kell hozzon, az egy temető, majd egy közfürdő, végül pedig egy zsinagóga. Sabbathkor – mely péntek napnyugtától szombat estig tartó szent ünnep – egy izraelita nem tehet meg több távolságot, mint 1200 métert a zsinagógáig, ebből adódóan számos szent helyet építettek fel Nagyváradon is annak érdekében, hogy ezt a törvényt betarthassa a hithű zsidóság. A második világháborút megelőző békeidőben Nagyváradon körülbelül 30-33 ezer zsidó élt, és 29 zsinagóga volt. A háború után csupán 3000 túlélő tért haza. Jelenleg a Nagyvárad Zsidó Hitközség 700 lelket számlál, ami immáron 18 éve (amióta Koppelman Félix az elnöke) egy stagnáló

létszám. Külön bizakodásra ad okot, hogy az utóbbi évben minimális népességszaporulat tapasztalható a hitközség életében. „Ha nem is lett sokkal jobb a helyzet az utóbbi 18 évben, rosszabb semmiképpen sem lett” – fogalmazott a hitközség elnöke.

Jó viszony más felekezettel

Seidler András, a Hitközség jelenlegi helyzetével kapcsolatosan elmondta: ahhoz, hogy istentiszteletet tarthassanak, a törvény szerint tíz, 13 év fellelti, anyai ágon zsidó férfi kell jelen legyen a zsinagógában. Ez – főleg a háborús idők után – jelentős problémát okozott, hiszen a 3000 túlélő között nagyon kevés volt az asszony, így csökkent a népességszaporulat. Ma már nem okoz ez gondot, hiszen többen is vannak, mint tízen, viszont ha a zsinagógát kitartóan látogató idősebb generáció elhal, akkor ismét problémát jelenthet. Szóba került az az őszinte barátság alapuló szoros viszony is, melyet más vallásfelekezetekkel tartanak fenn. Ez a garancia arra, hogy holokauszt többet nem történik meg. Végül a résztvevők között egy beszélgetés alakult ki, amelynek során számos, a zsidóságot érintő vonatkozás került terítékre. A beszélgetés alkalmával meglevenedett azon zsidó származású polgárok emléke is, akik a múltban igazán nagyra tették ezt a várost.

A Váradi Tea újabb meghívottja Koppelman Félix volt, aki a Zsidó Hitközség elnökéként vett részt

Babakelengye

A törvények értelmében a babakelengye összeállításához szükséges pénzügyi összegeket a családtügyi minisztérium biztosítja a helyi költségvetésen keresztül. Mivel az október 5-9. közötti időszakra még nem történt meg az átutalás, azok a jogosultak, akik október 5-ét követően nyújtották be kérvényeiket, és a november 18. utáni napokra voltak betervezve, egy későbbi időpontban juthatnak majd hozzá a csomagjaikhoz.

Tanügy: hat nap fizetés nélkül

Összesen hat fizetetlen szabadságnapot kell kivenniük a pedagógusoknak, és még azt is megmondta a kormány, hogy mikor.

NAGY ANIKÓ

Ioan Tenț megyei szakszervezeti elnök reméli: már nem fog változtatni a kormány a fizetetlen szabadságnapokon. Először arról volt szó, hogy két hónap alatt összesen 8 napot kell kiviegyenek a tanárok, mégpedig november 25. és december 7. között. A kormány azonban egységesítette a szabadságnapokat, és úgy döntött, hogy hat napot kell kiviegyenek a köznevelésben dolgozóknak, mégpedig november 30-át, illetve a téli szünet előtti utolsó hetet, december

14-18. között. Ha nem csökkent volna a fizetés nélküli napok száma, az több kellemetlenséget okozhatott volna, így azonban megoldható a helyzet.

Pótlás

Hogy mi lesz az ebben a periódusban elmaradt órákkal, arról nem tudtak mit mondani az iskolavezetők, annál is inkább, mert az egységesített fizetés nélküli szabadságnapokra vonatkozó rendeletet csak péntek délután kapták meg az iskolák. Az Ady Endre Középsiskolában már tudják: úgy fogják

megoldani a pótlást, hogy emiatt ne kelljen pótnapokat, pótorákat beiktatni. A Lorántffy Gimnáziumban Kovács Klára igazgatónő kiemelte, hogy nem volna ellenükre, ha tanügyminisztériumi szinten kapnának javaslatokat a helyzet orvoslására vonatkozóan.

Végítélet: színdarab a 89-es eseményekről

Az 1989-es rendszerváltás huszadik évfordulója alkalmából Végítélet címmel egy színdarabot mutatnak be, melynek központi témája Tőkés Lászlónak az események alakulásában játszott szerepe.

MÉSZÁROS TÍMEA

Az 1989-es rendszerváltás huszadik évfordulója alkalmából országsszerte számos nagyszabású rendezvénnyel emlékeznek meg a történelmi eseményekről. Az erdélyi megemlékezések sorába ékelődik annak a színdarabnak a bemutatása is, melyet Székelyhídi Ágoston író, történész és publicista drámája alapján Meleg Vilmos színművész vitt színpadra Végítélet címmel. A nyolcszereplős darab Tőkés Lászlónak a 89-es eseményekben játszott szerepét dolgozza fel a december 16-i történéseket állítva a középpontba. Ennek a történelmi napnak az előzményét, illetve következményeit egy sajtóértekezleten ismertette tegnap Székelyhídi Ágoston, a dráma szerzője. Mint mondta, az egyetlen ember, aki egy kisebbségi nemzet kisebbségi vallásfelekezetének ellenállójaként, teljes elszigeteltségében

felvette a harcot az értékrombolással szemben, az Tőkés László volt.

Lelkiismereti dráma

Egy egyfelvonásos (55 perces) lelkiismereti drámáról van tehát szó, melynek helyszíne egy temesvári kocsmá a forradalom előestéjén. A kocsmában jelen van a kocsmáros, aki egyben a szekuritáté besúgója is (Dánielfy Zsolt, Debrecen), a vállalatotiszt (Horányi László, Esztergom), az apa (Varga Vilmos, Nagyvárad), a feleség (Kiss Török Ildikó, Nagyvárad), a zürichi újságíró (Sziki

Károly, Eger), a biliárdozó (Meleg Vilmos, Nagyvárad), továbbá egy vendég (Csutak Miklós, Nagyvárad) és egy orvos (Miske László, Debrecen). Meleg Vilmos a darab rendezője kifejtette: teljes szabadkezelt kapott a színpadra vitel módját illetően, így kicsit sajátjának is tartja a végeredményt.

Egész estés program

A főpróbák a héten zajlanak, a bemutatóra pedig november 28-án a debreceni Déry Tibor Múzeum,

míg 29-én a Partiumi Keresztény Egyetem dísztermében egy egész estés program keretében kerül sor. Nem véletlen, hogy ezen a két helyszínen, egymást követő nap mutatják be a darabot, ezzel ugyanis a két város közös szellemi hagyományának újjáélesztését kívánják szolgálni. Jelzésértékű a szervezésben szerepet vállaló két régió kulturális intézeteinek, a debreceni Méliusz Péter Művelődési Központnak, a váradi Partiumi Magyar Művelődési Céhnek, valamint a Pro Universitate Partium Alapítványnak a közreműködése is. Az este során egyébként laudációkat is hallhatnak majd a résztvevők, viszont a szervezők egyelőre nem árulták el a meglepetésnek szánt díszmeghívottak kilétét. A darabban a közeljövőben erdélyi és magyarországi turnéra is indulnának. A belépés díjtalan, azonban adományokat elfogadnak a szervezők.

Tegnap Váradon ismertették a hétvégi rendezvényt

A szerző felvétele

RÖVIDEN

Készülődés. November 28-án, szombaton az új egyházi év előestéjén Reményik Sándor gondolata jegyében „egy lángot adok, ápdol, add tovább” adventi előkészültre gyűlnek össze Nagyvárad fiataljai. Délőtt 10-12 óra között az adventi jelképek bemutatása után kézműves-foglalkozáson adventikoszorongásra, adventinaptár-készítésre és gyertyadíszítésre kerül sor a Kanonos sor 9. szám allatti ifjúsági központban, ami egyben előkészítése a 18 órakor kezdődő székesegyházi szentmisének, melyen ünnepélyes keretek között fellobban az adventi koszorún az első gyetyaláng.

Gyertyagyújtás. November 28-án a Bihar megyei Micskén Ft. Kurila Gábor plébános meghívására a Margittai Esperesi Kerület fiataljai közösen, ünnepélyes szentmise keretében nyitják meg az új egyházi évet: a 17 órakor kezdődő szentmisén meggyújtják az adventi koszorún az első gyertyát, s azt követően kótetlen együttlétben, közös agapén vesznek részt az esperesi kerület fiataljai.

Rorate. November 30-án, hétfőn reggel 7 órakor az előző évek hagyományát követve megtartják az idei év első rorate szentmiséjét a nagyvárad-olaszi Barátok-templomban. Az Ifjúsági Központ kezdeményezésére szeretnék ezt a hagyományt a fiatalokkal újra megismertetni, és segítségükkel tovább éltetni, ezért ez alkalommal a Szent László Gimnázium és Nagyvárad ifjúságának bevonásával teszik ünnepélyessé a szentmisét.

Ifjúsági Találkozó. December 29. és január 2. között a lengyelországi Poznanban kerül megrendezésre a Nemzetközi Ifjúsági Taizé Találkozó. A Nagyvárad Római Katolikus Püspökség Ifjúsági Központjának szervezésében a nagyvárad egyházmegye 17-35 év közötti fiataljai is részt vehetnek ezen a rangos eseményen, melynek költsége: (út, szállás, ellátás) 450 lej. Jelentkezni lehet a püspökség telefonszámán: 0259/411-180.

Bodonos. November 29-én vasárnap 12 órakor Böcskei László megyés püspök Gondék Ján plébános felkérésére ünnepélyes szentmise keretében megáldja a bodonosi Szent Kereszt Felmagasztalása címet viselő templomot.

Olcsóbb üzemanyag

A Petrom a benzin és a gázolaj nemzetközi árának csökkenése miatt hétfőn 3 banival csökkentette az üzemanyag literenkénti árát. Így az ólommentes Top Premium 10 ppm 3,76, a szintén ólommentes Top premium 99+ 4,13 lejbe kerül literenként. Továbbá az OMV Carrera 95 és az OMV Carrera 100 ára 3,90 illetve 4,53 lej/l. A gázolaj esetében a Top Euro Diesel 5 típusú literenként 3,71 lejért, az OMV Sprint Diesel 3,76 lejért, az Euro Diesel 5 3,55 lejért, míg az OMV Alpin Diesel 4,04 lejért kapható.

Hűségese olvasó. Az elmúlt héten Seres Annának kedvezett a szerencse, aki tegnap délután szerkesztőségünkben vette fel a hűségese előfizetőknak járó 200 lejes nyereményt. Végig járatták a Fáklyát, majd azt követően a Bihari Naplót is, és nagyon örült neki, hogy az ünnepek előtt végre ki-sorsolták őt is. Ajándékot fog belőle vásárolni a gyermekeinek és unokáinak.